

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

2019/0043(NLE)

28.2.2019.

NACRT PREPORUKE

o prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o statusu između Europske unije i Crne Gore o djelovanjima koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u Crnoj Gori
(COM(2019)0090 – C8-0000/0000 – 2019/0043(NLE))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestitelj Péter Niedermüller

Oznake postupaka

- * Postupak savjetovanja
- *** Postupak suglasnosti
- ***I Redovni zakonodavni postupak (prvo čitanje)
- ***II Redovni zakonodavni postupak (drugo čitanje)
- ***III Redovni zakonodavni postupak (treće čitanje)

(Navedeni se postupak temelji na pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

SADRŽAJ

	Stranica
NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	5
OBRAZLOŽENJE	6

NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

**o prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o statusu između Europske unije i Crne Gore o djelovanjima koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u Crnoj Gori
(COM(2019)0090 – C8-0000/0000 – 2019/0043(NLE))**

(Suglasnost)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog odluke Vijeća (COM(2019)0090),
 - uzimajući u obzir nacrt Sporazuma o statusu između Europske unije i Crne Gore (00000/2018),
 - uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 77. stavkom 2. točkama (b) i (d), člankom 79. stavkom 2. točkom (c) i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C80000/2018),
 - uzimajući u obzir članak 99. stavke 1. i 4. te članak 108. stavak 7. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0000/2019),
1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;
 2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Crne Gore.

OBRAZLOŽENJE

a. Kontekst

Predložena odluka Vijeća usmjerena je na odobravanje Sporazuma o statusu između Europske unije i Crne Gore o djelovanjima koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) u Crnoj Gori kako je predviđeno Uredbom (EU) 2016/1624 o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

Navedenom Uredbom predviđene su različite mogućnosti suradnje Agencije s trećim zemljama. Konceptom sporazuma o statusu nastoji se osigurati pravno obvezujući okvir za djelovanja Agencije u okviru kojih bi se članovi tima s izvršnim ovlastima rasporedili na državnom području treće zemlje. Člankom 54. stavkom 4. Uredbe (EU) 2016/1624 izričito se određuje da u slučajevima kada je predviđeno raspoređivanje timova europske granične i obalne straže u trećoj zemlji u djelovanjima u kojima će članovi tima imati izvršne ovlasti, ili kada se to zahtijeva za druga djelovanja u trećim zemljama, Unija sklapa sporazum o statusu s dotičnom trećom zemljom.

Svrha je sporazuma o statusu pružiti pravno obvezujući okvir kojim bi se trebali odrediti opseg operacije, pravila građanske i kaznene odgovornosti te zadaće i ovlasti raspoređenih članova timova. Sporazumima o statusu također bi se trebalo jamčiti puno poštovanje temeljnih prava i trebali bi se uspostaviti posebni mehanizmi za podnošenje pritužbi koji će se koristiti u slučaju povreda temeljnih prava tijekom tih operacija.

Sporazum o statusu s Crnom Gorom jedan je od nekoliko sličnih sporazuma sklopljenih sa zemljama zapadnog Balkana.

b. Stajalište izvjestitelja

Izvjestitelj smatra da je sklapanje formalnih, pravno obvezujućih sporazuma u okviru suradnje Agencije s trećim zemljama, za razliku od sklapanja neformalnih radnih dogovora, od ključne važnosti kako bi se osigurali transparentnost, javna kontrola i demokratski nadzor nad takvom suradnjom. Sve sporazume sklopljene između Europske unije i trećih zemalja o suradnji Agencije s tom trećom zemljom trebalo bi pomno razmotriti; oni bi trebali imati dodanu vrijednost te biti strogo nužni i proporcionalni u smislu svrhe i sadržaja.

Stoga je sklapanje sporazuma o statusu od ključne važnosti ne samo kako bi se osigurala transparentnost i odgovornost u operativnoj suradnji Agencije s trećim zemljama, već i kako bi se osigurao jasan okvir za suradnju s trećim zemljama u pogledu upravljanja vanjskim granicama Europske unije.

Sporazum o statusu za koji se traži suglasnost Europskog parlamenta omogućio bi zajedničke operacije, brze intervencije na granicama i/ili operacije vraćanja na teritoriju Crne Gore u kojima bi sudjelovala Agencija. Operacije vraćanja odnosile bi se isključivo na državljane trećih zemalja koje se iz Europske unije vraća u Crnu Goru.

Na temelju članka 4. Sporazuma o statusu za svaku zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama mora biti postignut dogovor o operativnom planu. Planom moraju biti utvrđeni

operativna svrha i ciljevi djelovanja te mora uključivati odredbe o temeljnim pravima, uključujući o zaštiti osobnih podataka.

Na temelju članka 6. izvršni direktor Agencije ovlašten je suspendirati ili prekinuti sva djelovanja u Crnoj Gori, osobito „u slučajevima kršenja temeljnih prava, načela *zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja* ili pravila o zaštiti podataka.” U članku 7. Sporazuma o statusu utvrđuju se detaljna pravila građanske i kaznene odgovornosti Agencije i njezina osoblja u pogledu djelovanja u Crnoj Gori.

Članak 9. Sporazuma o statusu predstavlja odredbu o temeljnim pravima kojom se članovima tima (raspoređenima u Crnoj Gori) nalaže da moraju „u potpunosti poštovati temeljna prava i slobode, uključujući pristup postupcima azila, ljudsko dostojanstvo i zabranu mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na slobodu, *načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja* i zabrane kolektivnog protjerivanja, prava djeteta te pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života.” Tim člankom također se jamči poštovanje načela nediskriminacije.

Kada je riječ o svim budućim pregovorima za uspostavu sporazuma o statusu, izvjestitelj poziva Komisiju da **prije** sudjelovanja u pregovorima provede procjenu temeljnih prava dotične treće zemlje te da Europski parlament odmah obavijesti o rezultatima te procjene.

Osim toga, izvjestitelj potiče Komisiju da u interesu transparentnosti i kako bi omogućila Europskom parlamentu da provede odgovarajuću procjenu sporazuma o statusu brzo stavi na raspolaganje sve dokumente koji su Europskom parlamentu potrebni za provedbu njegova institucijskog rada i pokretanje relevantnih postupaka davanja suglasnosti u skladu s člankom 99. stavcima 1. i 4. te člankom 108. stavkom 7. Poslovnika, uključujući nacрте sporazuma o statusu prije njihova zaključenja.

Imajući na umu da je izvjestitelj ujedno i izvjestitelj za druge sporazume o statusu koji su slične prirode, on napominje da postoje određene sadržajne razlike u odredbama različitih sporazuma o statusu:

- Odredba o potrebi suzdržavanja od poduzimanja mjera koje bi mogle ugroziti mogući kazneni postupak postoji u samo jednom sporazumu o statusu.
- U sporazumima o statusu različito je oblikovan tekst o iznimnom pravu članova tima Agencije da djeluju u ime treće zemlje, što bi moglo dovesti do pravne nesigurnosti.
- Jednako tako, tekst klauzule o diskriminaciji nije 100 % usklađen u svim trima sporazumima o statusu.
- U pogledu kaznene odgovornosti, obvezujuća priroda potvrde izvršnog direktora, o tome je li se navodno kazneno djelo dogodilo dok je član tima obavljao svoje dužnosti, nije pojašnjena u svim sporazumima o statusu.
- Postoje razlike između sporazuma o statusu u pogledu obveze drugih članova tima da svjedoče u kaznenom postupku.

Izvjestitelj poziva Komisiju i Agenciju da bez odgode i na konstruktivan način izvješćuju Europski parlament o svim operativnim poteškoćama ili odstupanjima na terenu koji proizlaze iz tih razlika u pravnom okviru.

Kao zaključak, izvjestitelj smatra da je predloženi Sporazum o statusu u skladu s predloškom sporazuma o statusu kako je predviđeno u Komunikaciji Komisije o sadržaju i odredbama koje bi trebalo uključiti u konačni sporazum.

S obzirom na to da taj Sporazum ulazi u fazu provedbe, Parlament traži da ga Agencija odmah obavijesti o aktivnostima koje se provode u okviru provedbe Sporazuma o statusu te podsjeća Agenciju na njezinu obvezu da u svoja godišnja izvješća u skladu s člankom 54. stavkom 11. Uredbe (EU) 2016/1624 uvrštava ocjenu o suradnji s trećim zemljama.

S obzirom na navedeno, izvjestitelj preporučuje da Parlament prihvati nacrt teksta odluke Vijeća.